

1.1 Dodatek k SPP IDOL pro linky MHD LIBEREC dopravce Dopravní podnik měst Liberce a Jablonce nad Nisou, a.s.,
Mrštíkova 850/3, 460 07 Liberec III – Jeřáb, Česká republika | IČO: 47311975

Tento dodatek je nedílnou součástí Smluvních přepravních podmínek Integrovaného dopravního systému Libereckého kraje (dále jen Smluvní přepravní podmínky). Náležitosti, které nejsou uvedené v dodatku, se řídí Smluvními přepravními podmínkami (IDOL) – část obecná a přepravním řádem.

Obsah

Čl. I	Všeobecná ustanovení
Čl. II	Výklad některých pojmů
Čl. III	Vznik a splnění přepravní smlouvy o přepravě osob
Čl. IV	Jízdní doklady a jejich platnost
Čl. V	Placení jízdného a přírážek
Čl. VI	Vztahy mezi dopravcem a cestujícím
Čl. VII	Právo na obsazení míst k sezení ve vozidle
Čl. VIII	Přeprava dětských kočárků a jízdních kol
Čl. IX	Přeprava osob s omezenou schopností pohybu a orientace
Čl. X	Přeprava osob na vozíku pro invalidy
Čl. XI	Přeprava zavazadel MHD
Čl. XII	Práva z přepravní smlouvy
Čl. XIII	Společná ustanovení

Čl. I Všeobecná ustanovení

1. Tento Dodatek k smluvním přepravním podmínkám Integrovaného dopravního systému Libereckého kraje platí pro pravidelnou přepravu osob, spoluzavazadel a živých zvířat na linkách MHD Liberec provozovaných Dopravním podnikem měst Liberce a Jablonce nad Nisou, a.s. (dále jen dopravce nebo DPMLJ, a.s.) a stanovuje podmínky pro přepravu, odpovědnost a práva dopravce, práva a povinnosti cestujících.

2. Linky MHD Liberec jsou definovány v Příloze č. 2 SPP IDOL.

3. Cestující je na základě uzavřené přepravní smlouvy povinen dodržovat podmínky Přepravního řádu, těchto Smluvních přepravních podmínek a Tarifu MHD (dále jen tarif).

4. Řidič autobusu, nebo osoba, která řídí drážní vozidlo, nebo jiná dopravcem pověřená osoba vybavená kontrolním odznakem nebo průkazem dopravce (dále jen pověřená osoba), je oprávněna vykonávat kontrolu přepravní tarifní kázně cestujících a dále je oprávněna dávat cestujícím pokyny a příkazy k zajištění jejich bezpečnosti, bezpečnosti ostatních cestujících a bezpečnosti a plynulosti dopravy.

Čl. II Výklad některých pojmů

1. Za osobu s omezenou schopností pohybu a orientace se považují: osoby postižené pohybově, zejména osoby na vozíku pro invalidy, zrakově, sluchově, osoby pokročilého věku, těhotné ženy a osoby doprovázející dítě v kočárku, dítě do tří let, popřípadě osoby s mentálním postižením (vyhl. 369/2001 Sb.).

Čl. III Vznik a splnění přepravní smlouvy o přepravě osob

1. Přepravní smlouva je uzavřena, jestliže cestující:

- využije svého práva k přepravě z jízdního dokladu tím, že nastoupí do vozidla jen s platným jízdním dokladem (dále jen „nástup do vozidla“) a dopravce začne požadovanou přepravu realizovat,
- využije svého práva k přepravě z jízdního dokladu tím, že nastoupí do vozidla, jízdenku pro jednotlivou jízdu si označí bezodkladně po nástupu do vozidla a dopravce začne požadovanou přepravu realizovat.

2. Přepravní smlouva je též uzavřena, umožní-li dopravce cestujícímu nastoupení do vozidla bez jízdenky a cestující zaplatí jízdné bezodkladně po nástupu do vozidla tím, že:

- si zakoupí jízdenku prostřednictvím elektronické peněženky na bezkontaktní čipové kartě,
- si zakoupí jízdenku prostřednictvím bezkontaktní bankovní karty,
- si zakoupí jízdenku v doplňkovém prodeji u řidiče za podmínek dále stanovených a tuto si označí v nejbližším strojků na označení jízdenek (dále jen „označovací zařízení“),
- si zakoupí jízdenku v prodejním automatu (je-li jím vozidlo vybaveno) a v případě, že si zakoupí neoznačenou jízdenku, je povinen si tuto označit v nejbližším označovacím zařízení.

3. Jestliže se cestující, který je ve vozidle, nemůže po započetí přepravy prokázat platným jízdním dokladem, platí, že přepravní smlouva vznikla nástupem cestujícího do vozidla.

4. Cestující se pro účely kontroly uzavření přepravní smlouvy po dobu jejího plnění prokazuje platným jízdním dokladem, není-li dále stanoveno jinak.

5. Přepravní smlouva je splněna řádným provedením přepravy ve smluveném rozsahu. Za splnění přepravní smlouvy se považuje rovněž provedení přepravy v jiném než ve smluveném rozsahu, došlo-li k oprávněnému vyloučení cestujícího z přepravy pověřenou osobou.

Čl. IV Jízdní doklady a jejich platnost

1. Cestující je povinen po celou dobu plnění přepravní smlouvy mít u sebe platný jízdní doklad, jímž se při kontrole prokazuje, a to i při výstupu.

2. Platným jízdním dokladem je:

- a) jízdenka pro jednotlivou jízdu uvedená v tarifu, přičemž jízdenka řádně označená v označovacím zařízení umístěném ve vozidlech platí po dobu její platnosti ve vymezeném rozsahu odpovídající druhu a ceně jízdenky,
 - b) jízdenka pro jednotlivou jízdu v podobě elektronického záznamu nebo jízdenka pro jednotlivou jízdu vydaná v papírové podobě, opravňující k jízdám po dobu její platnosti ve vymezeném rozsahu, zakoupená prostřednictvím elektronické peněženky na BČK,
 - c) papírová jízdenka, opravňující k jízdám po dobu její platnosti ve vymezeném rozsahu, zakoupená prostřednictvím bezkontaktní bankovní platební karty,
 - d) časová předplatní jízdenka nepřenositelná platí pro oprávněnou osobu, jejíž osobní údaje a fotografie jsou uvedeny na BČK nebo identifikátoru, opravňující k více jednotlivým jízdám po dobu její platnosti ve vymezeném rozsahu. K prodeji časových nepřenositelných jízdenek je nutné předložit platnou osobní bezkontaktní čipovou kartu nebo platný identifikátor,
 - e) průkaz, jehož držitel má podle zvláštního právního předpisu (zákon č.329/2011 Sb., o poskytování dávek osobám se zdravotními postiženími a o změně souvisejících zákonů) nárok na bezplatnou přepravu.
 - f) časová předplatní jízdenka přenosná platí při plnění přepravní smlouvy výhradně pro jednu osobu po dobu její platnosti ve vymezeném rozsahu odpovídající druhu a ceně jízdenky,
 - g) SMS jízdenka nebo jízdenka zakoupená prostřednictvím mobilní aplikace uvedená v tarifu po dobu její platnosti ve vymezeném rozsahu odpovídající druhu a ceně jízdenky,
 - h) doklad nebo průkaz opravňující k bezplatné přepravě podle zvláštního právního předpisu nebo tarifu,
3. Jízdní doklady se slevou jsou platné pouze tehdy, pokud cestující doloží nárok na slevu podle tarifu. Nestanovuje-li podmínky slevy tarif vyhlášený městem, platí podmínky stanovené Tarifem IDOL.
4. Jiný jízdní doklad než jízdenka pro jednotlivou jízdu a časová předplatní jízdenka (jejich náležitosti jsou stanoveny vyhláškou Ministerstva dopravy č. 175/2000 Sb.) musí obsahovat údaje stanovené tarifem.
5. Daňový doklad není jízdním dokladem.

6. Neplatný jízdní doklad je pověřená osoba oprávněna odebrat v případech, kdy jízdní doklad:

- a) není řádně označen,
- b) je poškozen tak, že z něj nejsou patrné údaje potřebné pro kontrolu správnosti jeho použití,
- c) obsahuje údaje, které neodpovídají skutečnosti nebo byly neoprávněně pozměněny,
- d) je použit neoprávněnou osobou,
- e) je použit po uplynutí doby jeho platnosti,
- f) kdy cestující nedodržel podmínky stanovené pro jeho použití tarifem, přepravním řádem nebo těmito Smluvními přepravními podmínkami,
- g) není originálem,
- h) vykazuje známky opakovaného použití,
- i) je vyznačen mimo vyznačené tiskové pole, takto označený jízdní doklad je posuzován jako platný pouze za předpokladu, že údaje vyznačené mimo tiskové pole jsou čitelné, nebo jsou shodné s údaji dodatečně vyznačenými v tiskovém poli jízdenky při dodržení časové tolerance + 1 minuta mezi časovými údaji vyznačenými na jízdence,
- j) je označen až v době, kdy odpovědná osoba zahájila přepravní kontrolu,
- k) nemá v tiskovém poli údaje vyznačené zařízením na označení jízdenek nepravidelně zabarveny červenou a modrou barvou (pokud byl označen v označovači, který takto označení provádí),
- l) byl jakkoliv upraven či pozměněn

Pověřená osoba je povinna odebrání jízdního dokladu vyznačit cestujícímu v zápisu o provedené přepravní kontrole.

7. SMS jízdenka nebo jízdenka v mobilní aplikaci je neplatná:

- a) uplynula-li doba její platnosti,
 - b) nebyla-li zaslána smluvním distributorem SMS jízdenek dopravce nebo zakoupena přímo prostřednictvím mobilní aplikace
 - c) byla-li jakkoliv upravována, přepisována nebo přeposlána,
 - d) nelze-li z příčin na straně cestujícího ověřit její platnost,
 - e) odeslal-li cestující SMS pro nákup jízdenky nebo jízdenku zakoupenou prostřednictvím mobilní aplikace aktivoval v době výkonu přepravní kontroly,
 - f) nedodržel-li cestující podmínky stanovené pro její použití tarifem nebo těmito Smluvními přepravními podmínkami,
 - g) není-li SMS jízdenka na základě přiděleného kódu při přepravní kontrole nalezena,
8. Jízdní doklad je cestující povinen uložit tak, aby bylo zabráněno jeho poškození vlivem znečištění, vlhkého prostředí, slunečních paprsků, mastnoty, saponátů, pracích prostředků, anebo jiným, obdobně nepříznivě působícím vlivům.
9. Jízdní doklad, jehož nosičem je bezkontaktní čipová karta, nelze odebrat s výjimkou osobní bezkontaktní čipové karty, je-li zneužita jinou než oprávněnou osobou.
10. Cestujícím, kteří nebudou mít zaplacenou pohledávku na oddělení přepravní kontroly a právním oddělení, nebude umožněn nákup další předplatní časové jízdenky (kuponu) do doby vyrovnání dlužné částky.

Čl. V Placení jízdného a přírůžek

1. Cestující je povinen před nástupem do vozidla mít připravený jízdní doklad pro zamýšlenou přepravu, pokud:
 - a) nemá doklad opravňující k bezplatné přepravě nebo
 - b) nehodlá-li si zakoupit jízdenku v prodejním automatu (je-li jím vozidlo vybaveno) nebo

- c) nehodlá-li si zakoupit jízdenku v doplňkovém prodeji u řidiče nebo
 - d) nehodlá-li si zakoupit jízdenku prostřednictvím elektronické peněženky na bezkontaktní čipové kartě nebo prostřednictvím bezkontaktní bankovní platební karty (je-li zařízením vozidlo vybaveno).
2. Nezakoupí-li si cestující jízdenku před nástupem do vozidla, přestože mu to dopravce umožnil, smí nastoupit do vozidla bez jízdenky, jestliže dopravce zajišťuje ve vozidle prodej jízdenek a cestující si zakoupí jízdenku po nástupu do vozidla bezodkladně. V takovémto případě cestující zaplatí jízdné, jehož výše je stanovena v tarifních podmínkách.
3. Papírovou jízdenku pro jednotlivou jízdu je cestující povinen si připravit před nástupem do vozidla tak, aby si ji mohl bezodkladně po nástupu označit v nejbližším označovacím zařízení. Čas potřebný k bezodkladnému označení jízdenky nezahrnuje dobu, kterou cestující potřebuje k tomu, aby zaujal místo k sezení, vyhledal nepřipravenou jízdenku nebo vykonával jinou činnost, jež nesouvisí s bezodkladným označením. Cestující je povinen zakoupenou jízdenku pro jednotlivou jízdu při nástupu do vozidla bezodkladně označit na lícové straně v místě určeném na jízdence pro její označení v příslušném označovacím zařízení a provést kontrolu správnosti vytištěných údajů. V případě, že nejbližší označovací zařízení je mimo provoz nebo se cestujícímu nepodařilo jízdenku v označovacím zařízení označit, je povinností cestujícího použít k označení jízdenky další označovací zařízení ve vozidle či upozornit na toto řidiče. Obdobně je cestující povinen postupovat v případě nákupu jízdenky v prodejním automatu ve vozidle, v doplňkovém prodeji u řidiče, nebo prostřednictvím elektronické peněženky na bezkontaktní čipové kartě.
4. Hodlá-li si cestující zakoupit jízdenku v doplňkovém prodeji u řidiče, je povinen nastoupit do vozidla prvními dveřmi (u řidiče) a v zájmu urychlení prodeje jízdenky si připravit odpočítané mince v hodnotě jízdenky (v případě placení papírovou bankovkou pouze do hodnoty 200,- Kč). Takto zakoupenou jízdenku je pak cestující povinen neprodleně označit v nejbližším označovacím zařízení.
5. Cestující má možnost jako platnou jízdenku použít jízdenku zakoupenou prostřednictvím SMS zprávy mobilního telefonu (dále jako SMS jízdenka) nebo jízdenku zakoupenou prostřednictvím mobilní aplikace (dále jako Datová jízdenka).
- a) Počátek časové platnosti SMS jízdenky či Datové jízdenky je dán okamžikem obdržení jízdenky na mobilní telefon nebo stanovenou časovou platností zobrazenou v jízdence, případně zahájením časové platnosti jízdenky následující po ukončení časového odpočtu zobrazující čas zbývajících do zahájení platnosti jízdního dokladu,
 - b) SMS jízdenka či Datová jízdenka platí pouze na linkách provozovaných DPMLJ, a.s. v rozsahu stanoveném tarifem, jízdenka je přestupní v rámci časové a zónové platnosti stanovené tarifem,
 - c) cestující je povinen nastoupit do vozidla s již přijatou platnou SMS jízdenkou či Datovou jízdenkou ve svém mobilním telefonu. Při přepravní kontrole je cestující povinen předložit na výzvu pověřené osoby dopravce SMS jízdenku či Datovou jízdenku a reálným způsobem umožnit ověření její platnosti. Zakoupením SMS jízdenky či Datové jízdenky cestující souhlasí s tím, že k ověření platnosti této jízdenky poskytne pověřené osobě dopravce telefonní číslo, z něhož byla SMS jízdenka či Datová jízdenka zakoupena. Cestující je povinen předložit k ověření platnosti SMS jízdenky či Datové jízdenky k nahlédnutí pověřené osobě mobilní komunikační zařízení pro ověření veškerých náležitostí SMS jízdenky či Datové jízdenky (tj. nejen samotného textu přijaté SMS zprávy či Datové jízdenky, ale též dalších souvisejících informací o přijaté SMS či v aplikaci). Nesplní-li cestující tyto podmínky, nebo jen jednu z nich, nebo není-li SMS jízdenka či Datová jízdenka na základě přiděleného kódu při přepravní kontrole nalezena, je cestující považován za cestujícího bez platné jízdenky,
 - d) SMS jízdenka či Datová jízdenka je neplatná, uplynula-li doba její platnosti, nebo byla-li použita mimo stanovenou tarifní zónu nebo na jiných linkách, než které provozuje DPMLJ, a.s., nebo byla-li jakkoli upravována, přepisována nebo přeposlána, a nebo nelze-li z příčin na straně cestujícího ověřit její platnost,
 - e) cestující zakoupením SMS jízdenky či Datové jízdenky přistupuje na výše stanovené podmínky pro její použití. V případě nedodržení stanovených podmínek použití bude cestující považován za cestujícího bez platné jízdenky,
6. Reklamací SMS jízdenky či Datové jízdenky lze uplatnit pouze na předepsaném formuláři, který je dostupný na stránkách www.jizdenka.dpmlj.cz nebo je k dispozici v Zákaznickém centru DPMLJ, a.s. ve Fügnerově ulici. O výsledku reklamaci budou cestující písemně vyrozuměni. Podle zákona 127/2005 Sb. o elektronických komunikacích je možné reklamaci na poskytovanou službu uplatnit nejpozději do dvou měsíců ode dne vadného poskytnutí služby. Reklamace vyřizuje poskytovatel služby, kterým je firma GLOBDATA, a.s.
7. Daňový doklad k SMS jízdence či Datové jízdence je dostupný na stránkách www.jizdenka.dpmlj.cz
8. Nezakoupí-li si cestující jízdenku podle předchozích odstavců a je přepravován bez platné jízdenky, považuje se za cestujícího, který se z příčin na své straně neprokázal platným jízdním dokladem. Dopravce si vyhrazuje právo blokovat konkrétní telefonní čísla či uživatele pro nákup SMS jízdenky nebo Datové jízdenky v případě sdílení, přeposlání, či jiného zneužití služby.
9. V případě zapomenutí platné časové nepřenositelné jízdenky nebo průkazu opravňujícího k bezplatné přepravě, má cestující možnost dodatečně předložit tyto platné jízdní doklady nejpozději do 10 kalendářních dnů po zjištění jízdy bez platného jízdního dokladu na oddělení přepravní kontroly. V tomto případě zaplatí cestující pouze pořádkovou příhrádku dle sazebníku dle písmene d) odstavce 11.
10. Výše příhrádky k jízdnému za jízdu bez platného jízdního dokladu a za porušení Smluvních přepravních podmínek se řídí nařízením Statutárního města Liberec.
11. Výše příhrádek je stanovena následovně:
- a) pokud se cestující neprokáže platným jízdním dokladem, je povinen zaplatit tarifní jízdné a dále příhrádku ve výši 2500,- Kč,
 - b) v případě, že cestující zaplatí jízdné a příhrádku bezprostředně po zjištění jízdy bez platného jízdního dokladu ve vozidle, nebo nejpozději do 10 kalendářních dnů v doplatkové pokladně dopravce, je výše příhrádky snížena na částku 1500,- Kč. Výše příhrádky se nesnižuje v případě, že se cestující při kontrole prokáže padělaným nebo záměrně pozměněným jízdním dokladem, případně poskytl-li identifikátor s jízdním dokladem k užití další osobě,
 - c) po uplynutí 10 kalendářních dnů, na upomínku nebo při právním vymáhání zaplatí cestující částku v plné výši 2500,- Kč,
 - d) při předložení platné časové nepřenositelné jízdenky, platné v době kontroly jízdních dokladů, nebo průkazu opravňujícího k bezplatné přepravě do 10 kalendářních dnů se příhrádka snižuje na 100,- Kč,

- e) při předložení platné časové nepřenositelné jízdenky, platné v době kontroly jízdních dokladů, nebo průkazu opravňujícího k bezplatné přepravě po uplynutí 10 kalendářních dnů, nejpozději však do 30 pracovních dnů ode dne zjištění jízdy bez platného jízdního dokladu, je výše přírážky stanovena na 1500,- Kč,
- f) v případě, že cestující nepředloží platnou časovou nepřenositelnou jízdenku nebo průkaz opravňující k bezplatné přepravě do 30 kalendářních dnů, přírážka se stanovuje v plné výši na 2500,- Kč,
- g) za porušení povinností cestujícího je přírážka stanovena ve výši 100,- Kč,
- h) Při předložení identifikátoru s platnou časovou nepřenositelnou jízdenkou zakoupenou po zjištění jízdy bez platného jízdního dokladu s minimální účinností po dobu platnosti 90 dnů, zakoupenou na Opuscard+ u dopravce DPMLJ, a.s., kterou cestující doloží na oddělení přepravní kontroly, nejpozději však do 10 kalendářních dnů ode dne zjištění jízdy bez platného jízdního dokladu, přičemž jízdní doklad musí být platný v době jeho doložení na doplatkové pokladně přepravní kontroly, se stanovuje přírážka ve výši 1000,- Kč. Tuto sníženou částku přírážky je možné uplatnit pouze u první přírážky. Tedy v případě, kdy se cestující za období mezi zjištěním jízdy bez platného jízdního dokladu a uplatněním uvedené přírážky dopustí dalšího porušení Smluvních přepravních podmínek jízdy bez platného jízdního dokladu, lze přírážku ve výši 1000,- Kč uplatnit pouze ve vztahu k prvnímu případu před doložením dodatečně platné jízdenky, přičemž na ostatní případy se vztahuje přírážka ve výši dle předchozích bodů.

Čl. VI Vztahy mezi dopravcem a cestujícím

1. DPMLJ, a.s. informuje cestující o změnách v pravidelné dopravě na vývěskách, v zákaznickém centru MHD, v regionálním tisku, rozhlasových, případně televizních médiích, na webových stránkách www.dpmlj.cz a formou informačních letáků zveřejňovaných v celé síti MHD (na staničních sloupcích, zastávkách a ve vozidlech).

2. Povinnosti cestujícího na linkách MHD Liberec:

- a) Cestujícím je do vozidel (tramvají i autobusů) povolen nástup a výstup všemi dveřmi, mimo zastávky, na kterých je zaveden nástup předními dveřmi. Cestující jsou povinni stanovený režim nástupu pouze předními dveřmi respektovat.
- b) V době nižší přepravní poptávky, nebo z důvodu prováděné kontroly jízdních dokladů může dopravce na vybraných linkách anebo jejich částech zavést nástup předními dveřmi i mimo případy uvedené v předchozím bodu, cestující jsou povinni tento režim respektovat.
- c) Cestující může ve vozidle obsadit jen jedno místo k sezení.
- d) Na tramvajových linkách může být zavedeno poptávkové otevírání dveří pro nástup i výstup cestujících. Cestující jsou v takových případech povinni svůj úmysl výstupu z vozidla nebo nástupu do něj signalizovat řidiči stanoveným způsobem.

3. Cestující je dále povinen:

- a) seznámit se před uzavřením přepravní smlouvy s Přepravním řádem, Smluvními přepravními podmínkami, příslušným tarifem a tyto podmínky plnit,
- b) na výzvu dopravcem pověřené osoby se ihned prokázat platným jízdním dokladem, neprokáže-li se platným jízdním dokladem, zaplatit jízdné a přírážku stanovenou těmito Smluvními přepravními podmínkami nebo prokázat svoje osobní údaje potřebné k vymáhání přírážky z dokladu totožnosti. Jiné povinnosti stanovené cestujícím (včetně přidržování se pevné opory za jízdy) nezbavují cestujícího povinnosti předložit během přepravy na výzvu dopravcem pověřené osoby platný jízdní doklad,
- c) mít jízdní doklad nebo mobilní komunikační zařízení uchované tak, aby na výzvu dopravcem pověřené osoby byla umožněna okamžitá kontrola platnosti jízdního dokladu, SMS jízdenky nebo Datové jízdenky kdykoliv během přepravy nebo v okamžiku vystupování z vozidla,
- d) na výzvu pověřené osoby ji následovat na vhodné pracoviště veřejné správy k zjištění totožnosti, anebo na výzvu pověřené osoby setrvat na vhodném místě do příchodu osoby oprávněné zjistit totožnost cestujícího, a to nesplní-li povinnost uvedenou v písmenu b),
- e) připravit si jízdenku před nástupem do vozidla k jejímu bezprostřednímu označení, je-li tato jízdenka k označení určena, a pokud si jízdenku nehodlá koupit v doplňkovém prodeji u řidiče, nebo v předprodejním automatu umístěném ve vozidle anebo prostřednictvím platební či bezkontaktní čipové karty v prodejním zařízení ve vozidle,
- f) mít při přepravě u sebe platný jízdní doklad po celou dobu přepravy, tj. při zahájení přepravy, v průběhu přepravy i v okamžiku vystoupení z vozidla, a přepravuje-li spoluzavazadla či živá zvířata, musí mít platný doklad i pro ně, pokud se nepřepravují bezplatně,
- g) na vyzvání pověřené osoby dopravce, která provádí kontrolu platnosti jízdních dokladů, předložit kdykoliv během přepravy nebo během pobytu ve vyznačeném přepravním prostoru nebo v okamžiku vystoupení z vozidla jízdní doklad. Předložením jízdního dokladu se rozumí předat doklad pověřené osobě dopravce do ruky,
- h) po nástupu do vozidla a případném zakoupení jízdenky v předprodejním automatu ve vozidle nebo u řidiče bez prodlení označit jednotlivou jízdenku v nejbližším označovacím zařízení a o správném označení se přesvědčit, v případě nákupu jízdního dokladu v prodejním zařízení ve vozidle zkontrolovat správnost vytištěných údajů. Cestující nesmí před označením či zakoupením jízdenky zaujmout místo k sezení či provádět jinou činnost nesouvisející s neprodleným označením či nákupem jízdenky. Po celou dobu přepravy musí mít označenou jízdenku u sebe a zacházet s ní tak, aby po dobu její platnosti nebyla poškozena,
- i) při nástupu do vozidla, kde je povolen nástup pouze předními dveřmi, předložit bez vyzvání řidiči vozidla, nebo jiné dopravcem pověřené osobě, ke kontrole platný jízdní doklad, v případě SMS jízdenky nebo Datové jízdenky mobilní komunikační zařízení. Kontrola může být provedena opakovaně ve vozidle po zahájení přepravy,
- j) vystoupit z vozidla v případě, že byl řidičem nebo pověřenou osobou dopravce vyloučen z přepravy,
- k) cestujícím se zakazuje mluvit za jízdy s řidičem, znemožňovat řidiči bezpečný výhled z vozidla vpravo,

- l) ve vozidle a na veřejných prostorách dopravce se chovat tak, aby neobtěžoval ostatní cestující nebo aby nepoškozoval majetek či zařízení sloužící při veřejné dopravě osob,
- m) cestujícím se zakazuje, jakkoliv napadat pověřenou osobu (fyzicky nebo slovně), popř. před touto osobou v průběhu přepravní kontroly utíkat či jiným způsobem mařit výkon průběhu přepravní kontroly,
- n) cestujícím se zakazuje vnášet do vozidla nebalené potraviny a nápoje, které by mohly znečistit vybavení vozu nebo oděv ostatních cestujících, nebo je konzumovat,
- o) cestujícím se zakazuje kouřit ve vozidle a v prostorách určených pro cestující, v nichž není kouření povoleno (zákaz kouření se týká i „elektronických cigaret“ a jiných obdobných přístrojů),
- p) cestujícím se zakazuje stát, klečet nebo ležet na sedadlech, odkládat zavazadla nebo přepravovaná zvířata na sedadla,
- q) cestujícím se zakazuje zavěšovat se na madla ve vozidle,
- r) cestujícím se zakazuje chovat se hlučně, reprodukovat hudbu,
- s) cestujícím se zakazuje používat sportovní náčiní (kolečkové brusle, skateboard apod.) nebo jízdní kolo nebo koloběžku nebo hoverboard nebo gyroboard nebo podobná zařízení ve vozidle a v přepravním prostoru, při přepravě je cestující povinen tyto předměty zajistit proti samovolnému pohybu, být u nich po celou dobu přepravy a zajistit, aby přepravované předměty neznečistily ostatní cestující nebo nepoškodily zařízení nebo interiér vozidla a nebyla ohrožena bezpečnost ostatních osob,
- t) vyklánět se z oken a vyhazovat z vozidla předměty nebo je nechat vyčnívat ven.

4. Přepravní kontrola:

- a) tuto činnost provádí pověřená osoba dopravce, která je oprávněna:
 - 1. po předložení kontrolního odznaku nebo průkazu dopravce požadovat od cestujícího předložení platného jízdního dokladu,
 - 2. vykonávat kontrolu jízdních dokladů, ověřovat platnost SMS jízdenky a Datové jízdenky pomocí systému on-line spojení s elektronickým systémem jízdenek za použití pomocného kódu, HASH identifikace nebo telefonního čísla,
 - 3. pro případ, že cestující nemá platný jízdní doklad, vyžadovat od cestujícího zaplacení tarifem stanoveného jízdného a přírážky k jízdnému ve výši stanovené v přepravních podmínkách nebo požadovat prokázání osobních údajů uvedených v platném osobním dokladu potřebných k vymáhání jízdného a přírážky a činit jménem dopravce další úkony směřující k vymození jízdného a přírážky k jízdnému, které předcházejí soudnímu řízení,
 - 4. pokud se cestující neprokáže platným jízdním dokladem, odmítne zaplatit jízdné a přírážku k jízdnému a současně odmítne prokázat osobní údaje, jednat v souladu s ustanovením § 6 Občanského zákoníku tak, aby byla zajištěna práva dopravce a pověřené osoby,
 - 5. vyloučit z přepravy cestujícího, který se na výzvu pověřené osoby neprokáže platným jízdním dokladem a nesplní povinnost zaplatit jízdné a přírážku,
 - 6. uložit cestujícímu zaplatit přírážku nebo ho vyloučit z přepravy, pokud přes upozornění nedodrží tyto přepravní podmínky, pokyny a příkazy pověřené osoby, znečišťuje vozidlo nebo pokud svým chováním ruší klidnou přepravu ostatních cestujících nebo je jinak obtěžuje. Vyloučením z přepravy však nesmí být ohrožena jeho bezpečnost,
 - 7. nepřipustit k přepravě nebo vyloučit z přepravy zavazadlo cestujícího nebo zvíře s ním přepravované, pokud jsou překážkou bezpečné a pohodlné přepravy cestujících nebo ohrožují jejich zdraví, nebo pokud jejich přepravu neumožňují vyhlášené přepravní podmínky, zejména obsazenost vozidla
- b) řidič vozidla je oprávněn provádět kontrolu jízdních dokladů tak, aby nebyla narušena plynulost dopravy,
- c) dopravce rozhoduje o způsobu kontroly,
- d) v případě zjištění falzifikátu časové nepřenositelné jízdenky nebo jiného zneužití bezkontaktní čipové karty, může být dopravcem z důvodu úmyslného podvodu odmítnut prodej dalšího časového nepřenositelného jízdného, v takovém případě rovněž cestujícímu není umožněno dodatečné doložení jízdního dokladu dle Čl. V, odst. 11. d).
- e) z důvodu zvýšení bezpečnosti cestujících i pověřených osob dopravce může být při přepravní kontrole pořizován zvukový nebo obrazový záznam komunikace pověřené osoby dopravce s cestujícími.

5. Používání bezpečnostních, dorozumivacích a ovládacích zařízení se umožňuje v těchto případech:

- a) je-li nutno nouzově zastavit z vážných důvodů (např. nevolnost cestujícího, výtržnost ve vozidle apod.), upozorní řidiče přerušením stisknutím tlačítka „znamení k řidiči“,
- b) hodlá-li vystoupit cestující s dětským kočárkem, cestující s jízdním kolem nebo osoba s omezenou schopností pohybu a orientace, příp. osoba na vozíku pro invalidy, je povinen upozornit řidiče před zastavením v zastávce, v níž vystupuje, dvojnásobným stisknutím tlačítka „znamení k řidiči“,
- c) hodlá-li vystoupit cestující na zastávce na znamení, je povinen dostatečně včas upozornit řidiče jedním stisknutím tlačítka „znamení k řidiči“ nebo stisknutím tlačítka „otevření dveří cestujícími“,

6. Pořizování audio záznamů a obrazových záznamů:

- a) Pověřené osoby dopravce mohou pořizovat při výkonu své činnosti v rámci povolání zvukové a obrazové záznamy v souladu s §88 a násl. zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů. Zvukové a obrazové záznamy jsou pořizovány z důvodu zajištění bezpečnosti pověřených osob dopravce při výkonu povolání a možnosti prokázání skutkového děje, včetně případů slovního nebo fyzického napadení, způsobení újmy, při osočení z hrubého jednání nebo z vyžadování úplatku apod. Dále se jedná o ochranu práv pověřených osob a DPMLJ, a.s. v případě vymáhání dlužných částek a přírážek po cestujících, zpracování získaných osobních údajů za účelem prokázání následků jednání či útoků, za účelem oznámení případných trestných činů nebo přestupků příslušnému orgánu a předání zajištěného důkazního materiálu.
- b) Správcem osobních údajů je Dopravní podnik měst Liberce a Jablonce nad Nisou, a.s., IČO 47311975, se sídlem Mrštíkova 850/3, 460 07 Liberec III – Jeřáb.

- c) Pořízené zvukové a obrazové záznamy jsou správcem uchovány po dobu 14 dnů od data jejich pořízení, po uplynutí této doby jsou zlikvidovány. Záznamy, v jejichž souvislosti byl podán podnět k prošetření postupu pověřené osoby dopravce při výkonu její činnosti nebo stížnost na její chování či jednání, jsou zlikvidovány do 30 dnů od odeslání výsledku šetření. Záznamy sloužící jako důkazní prostředek pro vymáhání nezaplacených pohledávek po cestujících budou zlikvidovány po vydání pravomocného rozhodnutí soudu. V ostatních případech, kdy je záznam využíván pro účely dokazování, vedených řízení či podnětů na jejich zahájení ve smyslu bodu a) tohoto ustanovení, bude takový záznam zlikvidován po vydání konečného rozhodnutí ve věci.
- d) Monitorovacím zařízením, které pořizuje audio a videozáznam, je přenosná kamera zaznamenávající obraz a zvuk, která je umístěna na oblečení pověřené osoby dopravce nebo na popruhu jeho tašky. Záznam je pořizován nepřetržitě po dobu výkonu přepravní kontroly a v souvislosti s ní. Záznamy jsou šifrované pro zamezení neoprávněného přístupu, přístup k záznamům z přenosných kamer má výhradně odpovídající osoba správce osobních údajů.
- e) Příjemci osobních údajů (záznamů z přenosných kamer) jsou zejména: soudy, orgány činné v trestním řízení nebo správní orgány v rámci přestupkového řízení, dále dodavatelé a poskytovatelé příslušných služeb, správci osobních údajů či jeho právní zástupci.

Čl. VII Právo na obsazení míst k sezení ve vozidle

1. Cestující s omezenou schopností pohybu a orientace mají přednost při obsazení míst k sezení, která jsou ve vozidle vyhrazena a označena pro přepravu těchto osob,
2. Cestující s omezenou schopností orientace (nevidomí či s jinými vadami zraku) mají přednost při obsazení míst k sezení, která jsou ve vozidle vyhrazena a označena pro přepravu těchto osob.

Čl. VIII Přeprava dětských kočárků a jízdních kol

1. Cestující může vzít do vozidla k přepravě dětský kočárek s dítětem, dětský kočárek nebo jízdní kolo, jestliže to technické provedení vozidla a předpokládaná obsazenost spoje dovolují.
2. Cestující s dětským kočárkem, s jízdním kolem či na vozíku pro invalidy může do vozidla nastoupit pouze se souhlasem řidiče a vystoupit s vědomím řidiče dveřmi, které jsou určeny dopravcem. Cestující musí umístit dětský kočárek, jízdní kolo či vozík pro invalidy na místě ve vozidle určeném a zajistit je proti samovolnému pohybu a mít pod dohledem po celou dobu přepravy a zabezpečit, aby neznečistilo nebo nepoškodilo ostatní cestující nebo zařízení vozidla.
3. Přeprava cestujícího s dětským kočárkem s dítětem má při nástupu do vozidla přednost před přepravou jízdního kola.
4. Pověřená osoba dopravce může přepravu dětského kočárku nebo jízdního kola odmítnout, jestliže frekvence cestujících tuto přepravu neumožňuje.

Čl. IX Přeprava osob s omezenou schopností pohybu a orientace

1. Cestující s omezenou schopností pohybu a orientace mají ve vozidle právo na místo k sezení na sedadlech pro ně vyhrazených a označených. Pokud není u těchto osob jejich právo na místo k sezení zřetelně patrné, prokazují svůj nárok příslušným průkazem. Jiný cestující, který takové místo obsadil, je povinen cestujícímu s omezenou schopností pohybu a orientace toto místo uvolnit.
2. Dopravce vyhradí a označí v každém jednotlivém voze MHD nejméně šest míst k sezení pro cestující s omezenou schopností pohybu a orientace.
3. Cestujícím s omezenou schopností pohybu a orientace musí být v MHD umožněn nástup do vozidla i výstup z vozidla všemi dveřmi, které jsou označeny pro nástup nebo výstup cestujících. Osoba se sníženou schopností pohybu a orientace, nebo její doprovod, pokud nevystupují dveřmi pod přímým dohledem řidiče (předními dveřmi), jsou o svém výstupu z vozidla povinni uvědomit řidiče osobně nebo signalizačním zařízením.

Čl. X Přeprava osob na vozíku pro invalidy

1. Dopravce přepraví cestujícího na vozíku pro invalidy v bezbariérovém vozidle, nebo dovozuje-li to technické provedení vozidla a jeho obsazenost a je současně zajištěna pomoc další osoby při nástupu a výstupu cestujícího na vozíku pro invalidy do a z vozidla, též v jiném vozidle.
2. Dopravce zajistí přepravu podle odstavce 1) na spojích, které jsou v jízdním řádu označeny též pro přepravu cestujících na vozíku pro invalidy.
3. Cestující na vozíku pro invalidy může nastoupit do bezbariérového vozidla pouze se souhlasem řidiče a vystoupit s vědomím řidiče a je povinen vozík zajistit proti samovolnému pohybu (např. doprovodnou osobou). S invalidním vozíkem se do vozidla nastupuje dveřmi označenými symbolem vozíku.
4. Pro cestujícího na vozíku pro invalidy platí přiměřeně i ustanovení čl. VIII. Pokud tyto povinnosti není cestující schopen splnit sám, je povinen si předem zajistit doprovod osob, které jsou schopny samostatně tyto povinnosti za něj splnit, a to včetně naložení vozíku do vozidla a vyložení z vozidla.

Čl. XI Přeprava zavazadel v MHD

1. Zavazadla se přepravují v MHD společně s cestujícím ve vozidle pod jeho dohledem jako ruční zavazadlo nebo jako spoluzavazadlo.
2. Přeprava živých zvířat
 - a) Ze živých zvířat může vzít cestující s sebou do vozidla jen drobná domácí zvířata, jsou-li zcela uzavřena ve snadno přenosných klecích, koších nebo jiných vhodných schránkách s nepropustným dnem.
 - b) Dopravce může přepravu zvířat na některých spojích omezit nebo vyloučit nebo omezit počet psů na vodítku současně přepravovaných ve vozidlech a pověřená osoba může přepravu psa beze schrány a bez náhubku odmítnout z důvodu zajištění bezpečnosti cestujících. Takto přepravovaný pes nesmí být během přepravy puštěn z vodítka a po celou dobu přepravy musí mít nasazen náhubek a nesmí svým chováním ohrožovat ostatní cestující, řidiče nebo pověřenou osobu dopravce.
 - c) Přeprava dětského kočárku s dítětem a cestujícího na invalidním vozíku má při nástupu přednost před přepravou psa a jízdního kola.

Čl. XII Práva z přepravní smlouvy

1. Práva z přepravní smlouvy o přepravě osob uplatňuje oprávněný u dopravce, u něhož skutečnost zakládající uplatnění práva z přepravní smlouvy nastala, nejpozději do 5 dnů ode dne uzavření přepravní smlouvy.
2. Práva z přepravní smlouvy se uplatňují písemnou žádostí s uvedením důvodů a výše požadované náhrady. Vrácení jízdného nebo jiných částek z přepravy cestujících se uplatňuje na oddělení předprodeje jízdenek na adresách: Mrštíkova 850/3, 460 07 Liberec III – Jeřáb, Česká republika. Jde-li o vrácení jízdného nebo jiných částek z přepravy cestujících, může být žádost podána i ústně. Právo z přepravní smlouvy musí být u dopravce oprávněným uplatněno bez zbytečného odkladu, není-li právo z přepravní smlouvy uplatněno ve stanovené lhůtě, zaniká.
3. Právo na vrácení jízdného nebo části jízdného za plně nevyužitou nebo jen částečně využitou časovou nepřenositelnou jízdenku z důvodů vzniklých na straně cestujícího se řídí kapitolou 16. Práva z přepravní smlouvy o přepravě osob SPP IDOL.
4. Za ztracenou nebo poškozenou jízdenku dopravce náhradní jízdenku bezplatně neposkytuje, pokud ztrátu nebo poškození nezpůsobil sám.
5. Cestující nemá právo na vrácení jízdného v případě, že má vůči DPMLJ, a.s. jakýkoliv nevyrovnaný závazek z uplynulého období (např. přírůžku k jízdnému).

Čl. XIII Závěrečná ustanovení

1. Cestující, který úmyslně, z nedbalosti, případně pod vlivem alkoholu nebo jiných omamných látek, znečistil vozidlo nebo jiné zařízení dopravce, je povinen zaplatit přírůžku podle sazebníku a náklady spojené s vyčištěním, a případně i s desinfekcí vozidla.
2. Dojde-li ve vozidle MHD k poranění cestujícího nebo poškození jeho oděvu či jiné věci nebo k jakékoliv jiné škodě na majetku cestujícího, je cestující povinen tuto skutečnost bez zbytečného odkladu po zjištění takové události nahlásit řidiči vozidla MHD nebo jiné pověřené osobě dopravce. V případě poranění cestujícího řidič vozidla MHD zajistí přivolání lékařské pomoci. Pokud cestující odmítne lékařské ošetření nebo nenahlásí škodní událost, vystavuje se nebezpečí odmítnutí poskytnutí příslušného pojistného plnění ze strany pojišťovny, u které je DPMLJ, a.s. pro dané případy pojištěn.
3. Informace o zpracování osobních údajů z přepravní kontroly jsou předány nebo poskytovány pouze přímo subjektu údajů, případně zákonnému zástupci osoby, jež nedosáhla plnoletosti, soudem ustanovenému opatrovníkovi nebo osobě, která předloží úředně ověřenou plnou moc udělenou subjektem údajů.
4. Prostor vozidel a prostory dopravce určené pro cestující mohou být monitorovány kamerovým systémem se záznamem (více informací na www.dpmlj.cz). V souvislosti s dovoláním se na obsah pořízených záznamů platí následující omezení: Podněty k projednání stížností, případně námítky na chování nebo jednání řidiče vozidla MHD či jiné pověřené osoby dopravce, které se udály ve vozidlech MHD vybavených kamerovým systémem se záznamem a které by mohly obsahovat skutečnosti svědčící o podezření ze spáchání trestného činu či přestupku, je cestující povinen uplatnit nejpozději do 48 hodin od vzniku události zasláním podnětu na e-mailovou adresu dpmlj@dpmlj.cz či do datové schránky ID: c2hdm3. V podnětu musí být jednoznačně definované tyto skutečnosti: den vzniku události, čas, číslo linky a případně evidenční číslo vozidla MHD a místo vzniku události.
5. Jakákoliv podnikatelská činnost ve vozidlech a v prostorách dopravce veřejnosti přístupných smí být vykonávána jen s předchozím písemným souhlasem dopravce (např. prodej novin, občerstvení, nabízení dalších služeb apod.) a za podmínek dopravcem určených.
6. Dopravce v městské hromadné dopravě vyhlašuje smluvní přepravní podmínky uveřejněním jejich plného znění na místech určených pro styk s cestujícími, tj. na informačních tabulích v terminále MHD ve Fügnerově ulici v Liberci a podstatnou část z nich zveřejňuje v každém vozidle.
7. Úplné znění Smluvních přepravních podmínek je k dispozici v Zákaznickém centru DPMLJ, a.s. umístěném na terminálu ve Fügnerově ulici v Liberci nebo v sídle společnosti a na webu www.iidol.cz.
8. Věci a drobné předměty, které cestující ponechali ve vozidlech, jsou zpravidla uloženy v Zákaznickém centru DPMLJ, a.s. umístěném na terminálu ve Fügnerově ulici v Liberci.
9. Veškeré podněty nebo stížnosti na chování či jednání řidiče vozidla MHD, jiné pověřené osoby dopravce nebo ohledně uložení přírůžky k jízdnému je cestující povinen zaslat bez zbytečného odkladu, nejpozději však do 7 kalendářních dnů ode dne, kdy k události došlo v písemné podobě prostřednictvím e-mailové adresy dpmlj@dpmlj.cz či datové schránky ID: c2hdm3, nebo listinnou formou na adresu Dopravní podnik měst Liberce a Jablonce nad Nisou, a.s., Mrštíkova 850/3, 460 07 Liberec III – Jeřáb či na podatelnu Dopravního podniku města Liberce a Jablonce nad Nisou, a.s. v úředních hodinách nebo na Zákaznickém centru Dopravního podniku měst Liberce a Jablonce nad Nisou, a.s., terminál MHD, Fügnerova ulice v otevírací době. Stížnost bude vyřízena nejpozději do 30 dnů ode dne jejího uplatnění.
10. Nebude-li dlužná částka ze strany cestujícího zaplacená ve stanovených termínech, uplatní dopravce svá práva z přepravy vůči cestujícímu u obecného soudu prostřednictvím žaloby s uplatněním veškerých poplatků, soudních nákladů, administrativních výloh a úroků z prodlení.

Telefonní číslo sídla dopravce : 485 344 111 * ústředna

Dispečink TRAM: 485 344 192

Dispečink BUS 485 344 193

Zákaznické centrum Liberec: 485 344 183

Přepravní kontrola: 485 344 182

Nebo písemně na adrese: **Dopravní podnik měst Liberce a Jablonce nad Nisou, a.s.,
Mrštíkova 850/3, Liberec III - Jeřáb, PSČ 460 07, Česká republika**

e-mail: dpmlj@dpmlj.cz